

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ &
ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

**ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ
(EU – SILC)**

**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ**

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2007

Εισαγωγή

Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ καθορίστηκε το πρόγραμμα κοινωνικής δράσης στις χώρες-μέλη για τα έτη 1998-2000 και τέθηκε το νομικό πλαίσιο που διέπει την παραγωγή των Κοινωνικών Στατιστικών. Τα πεδία της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ήταν υψηλά στην πολιτική agenda στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, το Μάρτιο του 2000 και στην πρόταση της Commission για ένα κοινοτικό πρόγραμμα ενθάρρυνσης της συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη, για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000) υποβλήθηκαν αιτήματα για ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων και μεταξύ άλλων συζητήθηκαν η απόφαση για την εξάλειψη της απόλυτης φτώχειας, το πρόγραμμα συνεργασίας των κρατών-μελών για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και η κατάρτιση διαρθρωτικών δεικτών, όπως οι δείκτες άνισης κατανομής του εισοδήματος, τα ποσοστά φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, η διαχρονική φτώχεια κ.λπ.

Το Δεκέμβριο του 2000, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στη Νίκαια της Γαλλίας, οι αρχηγοί των Κρατών-μελών επιβεβαίωσαν την απόφαση της Λισσαβόνας, ότι η μάχη ενάντια στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό, επιτυγχάνεται με τη χρήση ανοιχτών μεθόδων συντονισμού και συνεργασίας. Βασικά στοιχεία αυτής της προσέγγισης είναι ο καθορισμός κοινά αποδεκτών στόχων για την Ευρωπαϊκή ένωση και η ανάπτυξη κατάλληλων εθνικών σχεδίων δράσης για την επίτευξη αυτών των στόχων, καθώς επίσης και η σε τακτά χρονικά διαστήματα αναφορά και καταγραφή της προόδου που πραγματοποιείται.

Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Laeken, το Δεκέμβριο του 2001 καθόρισε 18 κοινούς στατιστικούς δείκτες για την κοινωνική σύγκλιση, οι οποίοι θα επιτρέπουν την καταγραφή, με συγκρίσιμο τρόπο, της προόδου που συντελείται από τις Χώρες μέλη, για τους συμφωνημένους στόχους. Οι δείκτες αυτοί καλύπτουν τέσσερις πολύ σημαντικές πτυχές της κοινωνικής σύγκλισης (οικονομική φτώχεια, απασχόληση, υγεία και εκπαίδευση) οι οποίες προβάλλουν την πολυδιάστατη μορφή του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ειδικότερα, οι 18 δείκτες που συμφωνήθηκαν, ομαδοποιήθηκαν στους δέκα (10) κύριους δείκτες οι οποίοι καλύπτουν ευρεία πεδία τα οποία θεωρούνται ως τα πιο σημαντικά συστατικά του κοινωνικού αποκλεισμού και στους επόμενους οκτώ (8), οι οποίοι υποστηρίζουν τους προηγούμενους και περιγράφουν άλλες διαστάσεις του προβλήματος. Οι εν λόγω δείκτες αποτελούν από το 2003 και εφεξής

μέρος των Εθνικών Σχεδίων Δράσης των Χωρών μελών, για την κοινωνική ενσωμάτωση και υποβάλλονται κάθε δύο χρόνια.

Ειδικότερα, από την έρευνα, υπολογίζονται δώδεκα (12) βασικοί δείκτες, από τους δεκαοκτώ (18) δείκτες κοινωνικής ενσωμάτωσης του Laeken οι οποίοι αφορούν στη φτώχεια και στην εισοδηματική ανισότητα. Οι δείκτες κοινωνικής συνοχής βοηθούν, μεταξύ άλλων, στη διαμόρφωση και στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής της Χώρας μας.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος δράσης για τον κοινωνικό αποκλεισμό είναι η ανάλυση των χαρακτηριστικών, των αιτιών, των διεργασιών και των τάσεων του κοινωνικού αποκλεισμού, με τη χρήση εναρμονισμένης μεθοδολογίας και η περαιτέρω ανάπτυξη συγκρίσιμων στατιστικών στις χώρες μέλη αλλά και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Στατιστικό Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat) σε συνεργασία με τις Χώρες μέλη, σχεδίασε ένα νέο στατιστικό εργαλείο, το οποίο αντικατέστησε το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών, από το έτος 2003 και εφεξής. Η νέα έρευνα για το Εισόδημα και τις Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί τη βασική πηγή για στατιστικές εισοδήματος, συνθηκών διαβίωσης και κοινωνικού αποκλεισμού.

A. Πηγή δεδομένων μέτρησης της φτώχειας

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλες οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP) προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.

Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη αφού η έρευνα διενεργείται σε όλες τις χώρες-μέλη, με κοινά αποδεκτά ερωτηματολόγια.

Η έρευνα αποτελείται από δύο μέρη (συνιστώσες), τη συγχρονική (cross sectional) και τη διαχρονική (longitudinal) συνιστώσα. Η συγχρονική συνιστώσα της έρευνας αναφέρεται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή περίοδο, ενώ η διαχρονική αναφέρεται στις αλλαγές, που παρουσιάζονται σε ατομικό επίπεδο σε χρονικό διάστημα τριών ή τεσσάρων ετών.

Η συγκρισιμότητα των στοιχείων επιβάλλει σε όλες τις χώρες-μέλη, κατά το σχεδιασμό και την κατάρτιση των ερωτηματολογίων, να ληφθούν υπόψη οι οδηγίες και τα ερωτηματολόγια της Eurostat, αφού προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

Με την έρευνα διερευνώνται ορισμένα κοινωνικο-οικονομικά μεγέθη, τα οποία επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού. Με τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται, η Χώρα μας υπολογίζει και καταρτίζει τους διαρθρωτικούς δείκτες κοινωνικής συνοχής και παράγει συστηματικές στατιστικές σχετικά με τις εισοδηματικές ανισότητες, τις ανισότητες στις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών, τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Κυριότεροι δείκτες κοινωνικής συνοχής είναι η φτώχεια πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι συντάξεις γήρατος και χηρείας), η φτώχεια μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (στις οποίες περιλαμβάνονται οι συντάξεις γήρατος και χηρείας), η εισοδηματική ανισότητα (S80/S20), η μισθολογική διαφορά μεταξύ των φύλων κλπ.

Για τους προαναφερθέντες σκοπούς **συγκεντρώνονται στοιχεία**, γενικά, για το νοικοκυριό, αλλά και για τα μέλη του νοικοκυριού, που αφορούν:

- στο εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχεται (*εργασία, περιουσία, κοινωνικά επιδόματα κ.λπ.*)
- στην απασχόληση
- στις συνθήκες στέγασης (*ποιότητα κατοικίας, ανέσεις κ.λπ.*)
- στο επίπεδο εκπαίδευσης και
- στην κατάσταση της υγείας των μελών του νοικοκυριού

B. Μεθοδολογία μέτρησης της φτώχειας

Η γραμμή φτώχειας (το κατώφλι της φτώχειας) υπολογίζεται με τη σχετική έννοια (φτωχός σε σχέση με τους άλλους) και ορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ⁽¹⁾, διαφοροποιούμενη από την έννοια του κινδύνου της απόλυτης φτώχειας (ο φτωχός που στερείται βασικών μέσων επιβίωσης). Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία
- Το εισόδημα από περιουσία
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά και
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης

Εισοδηματικές συνιστώσες, όπως το τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοκατοίκηση, οι έμμεσες κοινωνικές μεταβιβάσεις, τα εισοδήματα σε είδος και οι τόκοι από δάνεια, είναι δυνατόν να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα, και θα περιληφθούν στην έρευνα από το έτος 2007.

Ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα

Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.

(¹) Συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και παιδιά 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. Παράδειγμα: Το εισόδημα του νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $1+0,5+2*0,3= 2,1$, για νοικοκυριό με δύο ενήλικες διά 1,5, για νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω διά 2,5 κλπ.

Επισημαίνεται ότι, στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης.

Συνεπώς στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο, δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών, (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτό-απασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.) δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που ενδεχομένως επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.

Γ. Ορισμός συγχρονικών και διαχρονικών δεικτών

Στο κεφάλαιο αυτό δίνονται οι ορισμοί των δεικτών που υπολογίζονται από την έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης καθώς και ο δείκτης που αφορούν στη μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων και το μέσο ισοδύναμο εισόδημα.

Κύριοι δείκτες

1. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις
 - Φύλο και ηλικιακές ομάδες
 - Συνήθης δραστηριότητα
 - Τύπος νοικοκυριού
 - Ιδιοκτησιακό καθεστώς της κατοικίας
 - Ένταση εργασίας
 - Ενδεικτικές τιμές σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης, σε ευρώ και εθνικό νόμισμα
2. Ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος (S80 / S20)
3. Εμμονή του κινδύνου της φτώχειας
4. Σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου της φτώχειας

Δευτερεύοντες δείκτες

5. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές
6. Κίνδυνος φτώχειας σε μια δεδομένη χρονική στιγμή
7. Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις
8. Δείκτης ανισοκατανομής του εισοδήματος: Συντελεστής Gini
9. Εμμογή φτώχειας (κάτω του 50% του διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος)

Λοιποί δείκτες

10. Μέσο ισοδύναμο εισόδημα
11. Μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων

1. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις

Ως κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά, των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

Ταξινόμηση κατά:

- **Φύλο και ηλικιακές ομάδες:**
 - *Φύλο*
 - ο *Σύνολο*
 - ο *Άρρενες*
 - ο *Θήλεις*

 - *Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο*
 - ο *Σύνολο*
 - ο *0-15*
 - ο *0-64*
 - ο *16+*
 - ο *16-64*
 - ο *16-24*
 - ο *25-49*
 - ο *50-64*
 - ο *65+*

- **Συνήθης δραστηριότητα**

Ως συνήθης δραστηριότητα θεωρείται η δραστηριότητα που είχε το μέλος του νοικοκυριού για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από 6 μήνες κατά την περίοδο αναφοράς εισοδήματος

- Σύνολο
- Εργαζόμενοι
- Μη εργαζόμενοι: Σύνολο
- Άνεργοι
- Συνταξιούχοι
- Λοιποί μη ενεργοί

- **Τύπος νοικοκυριού**

- *Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά² (σύνολο)*

- Νοικοκυριά με ένα μέλος (σύνολο)
- 2 ενήλικοι, και οι δύο ηλικίας κάτω των 65 ετών
- 2 ενήλικοι, τουλάχιστον ο ένας 65 ετών και άνω
- Λοιπά νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά

- *Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά (σύνολο)*

- Μονογονεϊκό νοικοκυριό με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί
- 2 ενήλικοι με ένα εξαρτώμενο παιδί
- 2 ενήλικοι με 2 εξαρτώμενα παιδιά
- 2 ενήλικοι με 3 ή και περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά
- Λοιπά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά

- *Μονομελή νοικοκυριά*

- Μονομελές νοικοκυριό, άρρεν
- Μονομελές νοικοκυριό, θήλυ
- Μονομελές νοικοκυριό, ένα μέλος κάτω των 65 ετών
- Μονομελές νοικοκυριό, ένα μέλος 65 ετών και άνω

² Ως εξαρτώμενα μέλη θεωρούνται τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας κάτω των 16 ετών, καθώς και ηλικίας 16 έως 24 ετών που είναι οικονομικά μη ενεργοί.

- ***Ιδιοκτησιακό καθεστώς της κατοικίας***

- Σύνολο
- Ιδιόκτητη κατοικία ή παραχωρημένη δωρεάν
- Ενοικιασμένη

- ***Ένταση εργασίας***

- Ένα μέλος θεωρείται ότι είναι σε ένταση εργασίας όταν:

- εργάζεται όταν είναι ηλικίας 16 έως 64 ετών,
- δεν είναι εξαρτώμενο μέλος και
- έχει εργαστεί περισσότερο από 6 μήνες κατά την περίοδο αναφοράς εισοδήματος

- Ταξινόμηση κατά:

- Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και με τουλάχιστον ένα εργαζόμενο μέλος
- Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και με όλα τα μέλη εργαζόμενα
- Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και χωρίς εργαζόμενα μέλη
- Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και με τουλάχιστον ένα εργαζόμενο μέλος ηλικίας κάτω των 16 ετών
- Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και με τουλάχιστον ένα εργαζόμενο μέλος
- Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και με όλα τα μέλη εργαζόμενα

- ***Ενδεικτικές τιμές σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης, σε ευρώ και εθνικό νόμισμα***

- Μονομελές νοικοκυριό
- Νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 εξαρτώμενα παιδιά

2. Ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος (S80 / S20)

Η ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος (S80 / S20) εκφράζεται ως λόγος του συνόλου του ισοδύναμου διαθέσιμου που λαμβάνεται από το 20% του πληθυσμού με το υψηλότερο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα προς το εισόδημα που λαμβάνει το 20% του πληθυσμού με το χαμηλότερο εισόδημα, και εξετάζει το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού και το συγκρίνει με το 20% του φτωχότερου.

3. Εμμογή του κινδύνου της φτώχειας

Ως εμμογή του κινδύνου φτώχειας ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που διαβιούν σε νοικοκυριά, των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος κατά το έτος n και για, τουλάχιστον, δύο ακόμη έτη από τα έτη $n-1$, $n-2$, $n-3$.

Ταξινόμηση κατά:

- **Φύλο και ηλικιακές ομάδες:**

- *Φύλο*
 - *Σύνολο*
 - *Άρρενες*
 - *Θήλεις*
- *Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο*
 - *Σύνολο*
 - *0-15*
 - *0-64*
 - *16+*
 - *16-64*
 - *16-24*
 - *25-49*
 - *50-64*
 - *65+*

4. Σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου της φτώχειας

Το σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου φτώχειας αναφέρεται στην εισοδηματική κατάσταση των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας και ορίζεται ως: η διαφορά του εισοδήματος των φτωχών ατόμων από το όριο της φτώχειας, δηλαδή μας παρέχει το μέσο έλλειμμα των φτωχών ατόμων.

Ταξινόμηση κατά:

- **Φύλο και ηλικιακές ομάδες:**
 - **Φύλο**
 - Σύνολο
 - Άρρενες
 - Θήλεις

 - **Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο**
 - Σύνολο
 - 0-15 (μόνο για το σύνολο του πληθυσμού)
 - 16+
 - 16-64

5. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές

Ως κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που διαβιούν σε νοικοκυριά των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 40%, 50% και 70% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμο διαθέσιμου εισοδήματος.

Ταξινόμηση κατά:

- **Φύλο**
 - Σύνολο
 - Άρρενες
 - Θήλεις

6. Κίνδυνος φτώχειας σε μια δεδομένη χρονική στιγμή

Με έτος βάσης το έτος 't', ως κίνδυνος φτώχειας σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ορίζεται το ποσοστό των ατόμων των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα το έτος 't' είναι χαμηλότερο από το εισόδημα του κατωφλίου της φτώχειας υπολογιζόμενος για το έτος 't-3' πληθωρισμένος.

Π.χ.

Έτος βάσης 2004.

1. κίνδυνος φτώχειας 2007,

2. κίνδυνος φτώχειας έτους 2003 επί τον συντελεστή του πληθωρισμού των ετών 2003 / 2005.

7. Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις

✓ *Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις³ (δεν περιλαμβάνονται οι συντάξεις⁴).*

Ως κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις μη συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων στις κοινωνικές μεταβιβάσεις ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημά τους είναι μικρότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

✓ *Κίνδυνος φτώχειας ανάλογα με το φύλο και την ηλικία πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (περιλαμβάνονται οι συντάξεις).*

Ως κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων στις κοινωνικές μεταβιβάσεις ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που διαβιούν σε νοικοκυριά των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημά τους είναι μικρότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

³ Κοινωνικά επιδόματα είναι η κοινωνική βοήθεια (ΕΚΑΣ, εισοδηματικές ενισχύσεις σε νοικοκυριά μόνιμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, επίδομα μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 45-65 ετών κλπ.), τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα / βοηθήματα ανεργίας, τα επιδόματα / βοηθήματα ασθενείας, τα επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας-ανικανότητας και οι εκπαιδευτικές παροχές

⁴ Ως συντάξεις θεωρούνται οι συντάξεις γήρατος από εργασία και οι συντάξεις / βοηθήματα από το / τη σύζυγο

Ταξινόμηση κατά:

- **Φύλο και ηλικιακές ομάδες:**
 - Φύλο
 - Σύνολο
 - Άρρενες
 - Θήλεις
 - Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο
 - Σύνολο
 - 0-15
 - 16+
 - 16-64
 - 65+

8. Δείκτης ανισοκατανομής του εισοδήματος: Συντελεστής Gini

Ο συντελεστής Gini μας παρουσιάζει τον βαθμό ανισοκατανομής του εισοδήματος και ορίζεται ως ο λόγος των αθροιστικών τμημάτων του πληθυσμού ο οποίος κατανέμεται ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος προς το αθροιστικό τμήμα του συνολικού ποσού που λαμβάνουν και η τιμή του κυμαίνεται από 0 (πλήρης ισότητα) έως 1 (πλήρης εισοδηματική ανισότητα).

Αν όλο το εθνικό εισόδημα ήταν συγκεντρωμένο σε ένα άτομο, ο συντελεστής θα ήταν 1. Αν ο συντελεστής Gini ήταν, π.χ, 0,30 σημαίνει ότι αν πάρουμε 2 τυχαία άτομα, τότε αναμένουμε ότι το εισόδημά τους θα διαφέρει κατά 30% του μέσου όρου.

9. Εμμογή φτώχειας (κάτω του 50% του διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος)

Ως εμμογή του κινδύνου φτώχειας ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά, των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι μικρότερο του 50% του διαθέσιμου ισοδύναμου διάμεσου εισοδήματος κατά το έτος n και για, τουλάχιστον, δύο ακόμη έτη από τα έτη $n-1$, $n-2$, $n-3$.

Ταξινόμηση κατά:

- **Φύλο και ηλικιακές ομάδες:**

- *Φύλο*

- Σύνολο
- Άρρενες
- Θήλεις

- *Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο*

- Σύνολο
- 0-64
- 16+
- 16-64
- 16-24
- 25-49
- 50-64
- 65+

10. Μέσο ισοδύναμο εισόδημα

Ως μέσο ισοδύναμο εισόδημα ορίζεται ο μέσος όρος των ισοδύναμων διαθέσιμων εισοδημάτων όλων των μελών των νοικοκυριών της χώρας.

11. Μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων

Ως μισθολογική διαφορά μεταξύ των δυο φύλων ορίζεται η διαφορά του μέσου εισοδήματος των μισθωτών ανδρών και γυναικών και εκφράζεται ως το ποσοστό επί του μέσου εισοδήματος των μισθωτών ανδρών.

Επίσης μπορεί να εκφραστεί ως η διαφορά μεταξύ των μέσων ωριαίων ακαθάριστων εισοδημάτων ανδρών και γυναικών από μισθωτή εργασία και εκφράζεται ως ποσοστό επί των ωριαίων ακαθάριστων εισοδημάτων των ανδρών. Ο δείκτης υπολογίζεται επί των μισθωτών ηλικίας 16-64 ετών που εργάζονται περισσότερο από 15 ώρες την εβδομάδα.

Περισσότερες πληροφορίες στο:

- EU-SILC 131-rev/04, Working Group on Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) 29-30 March 2004, Eurostat, Luxembourg, Common Cross-sectional EU indicators based on EU-SILC; the gender pay

Αναφορές

- EU-SILC 131-rev/04, Working Group on Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) 29-30 March 2004, Eurostat, Luxembourg, Common Cross-sectional EU indicators based on EU-SILC; the gender pay